

illos omnes consideratos in particulari cum circumstantiis occurrentibus, credere non posse, propter impedimenta: Nihilominus tamen, Deum antecedenti voluntate voluisse omnium eorum salutem, et pro illis providisse remedia generalia, et per se sufficientia. Quod si fortasse in particulari hæc applicari non possunt, non tenetur Deus miraculoso modo subvenire: esset autem miraculum, si vel fides revelaretur sine ministerio hominis, dicente Paulo ad Roman. 10: *Quomodo audient sine prædicante?* Vel si homo aliquis extraordinario et miraculoso modo illuc produceretur. Quæ sententia fundari potest in Augustino 4, contra Julian., cap. 8, et aliis locis, in quibus quoad hoc negotium æquiparat parvulos et adultos, constat autem multis parvulis non aliter providisse Deum, ut capite sequenti videbimus. Idem sentit Prosper 1, de Vocat. Gent., cap. 13, et lib. 2, per multa capita. Nec dissentit D. Thomas 2, 2, quæst. 2, art. 5, ad 1, dum ait, aliquos privari auxilio seu vocatione ad fidem, propter impedimentum peccati, et interdum propter solum originale. Ratio denique est, quia ex generalibus locutionibus Scripturæ: *Deus illuminat omnem hominem*, et similibus, non amplius colligitur, quam quod Deus per generales causas id præstet omnibus. Unde tam de parvulis, quam de adultis intelliguntur, ut circa verba citata notavit Maldonatus Joan. 1. Non inveniuntur autem aliæ promissiones specialiores factæ pro his adultis.

14. *Dicta sententia rejicitur.*—Hæc sententia non continet errorem, nec temeritatem: nihilominus mihi non probatur, tum quia theologifrequentius aliter sentiunt: tum etiam quia est nimis rigorosa: nam Scriptura plus significat de divina providentia circa homines adultos. Nam cum illi per proprios actus possint et salvari, et condemnari, videtur ad providentiam Dei spectare, ut non tantum generatim, sed etiam in particulari, singulos adjuvet, si ipsi impedimenta non posuerint.

15. *Secunda sententia.*—Est ergo secunda sententia extreme contraria, nullum esse hominem ratione utentem, qui non aliquando illuminetur in hac vita, ita ut ex vi talis vocationis interioris possit, si velit, immediate credere per fidem sufficientem ad salutem, atque adeo supernaturalem, tam ex parte objecti materialis, quam formalis. Quæ sententia videtur sumi posse ex patribus in principio hujus capituli relatis, habent enim locutiones, quæ videntur hoc probabiliter suadere. Et ratio est, quia non repugnat, imo videtur facile

fieri posse ministerio angelorum, quos Deus dedit custodes talium hominum, quantumcumque infidelium, in ordine ad beatitudinem eorum: ergo credendum est ita fieri.

16. *Non admittitur.*—Hæc opinio præ se fert pietatem quamdam, sed non potest fundari satis, nec facile credi. Suppono enim, fidem de aliquo objecto supernaturali esse necessariam ad salutem. Videtur autem clarum et certum, multos esse homines, quibus tale objectum in hac vita non revelatur, ut de multis nationibus gentium et Scriptura significat, et homines experiuntur. Nec dici potest, eos accipere talem revelationem, quamvis postea omnino illam ignorent: quia licet homo possit ignorare interiorem modum operandi in suis actibus, scilicet, an sit naturalis, vel supernaturalis: tamen objecta proposita et apprehensa, non potest ignorare, saltem pro eo tempore, pro quo illi actu proponuntur. Unde etiam potest illa memoria retinere, quamvis fidem illis non adhibuerit: alias inutilis esset talis revelatio: nam si ignoratur, parum, aut nihil ad fidem deserviet, multoque minus poterit obligationem inducere.

17. *Aliqui declarant hanc sententiam.*—Alii ergo ita declarant hanc sententiam, ut dicant omnes infideles recipere interiorem vocationem gratiæ, ut credere possint supernaturaliter, saltem illa, quæ de DEO naturaliter cognosci possunt, ut DEUM esse et colendum esse. Non quia illa fides sufficiat ad salutem, sed quia si homo illam receperit, per illam se disponet, ut de supernaturalibus etiam objectis illuminetur, et sic tandem justificetur. Soletque hæc opinio D. Thomæ tribui, sed alia est ejus sententia, ut statim referam. Potest autem hæc tribui Prospero, lib. 1, de Vocatione Gent., c. 5, quatenus dicit: *Hos Gentiles recepisse propheticas voces, et præcepta legalia in elementorum obsequiis et testimoniis.* Alludens ad illud Pauli, act. 14. *Non enim sine testimonio reliquit semetipsum*, significansque, Deum fuisse usum his creaturis, non tantum ad tribuendam cognitionem naturalem: sed etiam ad elevandum hominem ad cognitionem supernaturalem earumdem rerum, quæ per creaturas cognosci possunt: quomodo etiam aliqui exponunt, c. 2, Epist. ad Rom.

18. *Adhuc sic declarata non probatur.*—At vero hæc etiam sententia, licet probabilis fortasse sit, mihi est creditu difficilis, tum quia vix credo posse intelligi, quod aliquis elevetur ad credendum supernaturaliter aliquid objectum, alias naturale, nisi recipiat etiam e-

jusdem objecti revelationem supernaturalem: tum etiam, quia inveniuntur multi Gentiles, qui penitus ignorarunt omnia, etiam illa, quæ de Deo naturaliter cognosci possunt, ita ut neque apprehensionem, nec conceptionem illorum habuerint.

19. *Assertio.*—Dicendum ergo est, quamvis homo non possit suis viribus præparari ad divinam vocationem, posse tamen illi impedimentum ponere peccando, et hanc esse causam, ob quam multi infideles actu non recipiunt vocationem supernaturalem, id est, proximè sufficientem ad actum fidei supernaturalis. Nihilominus tamen Deum, quod in se est, paratum esse ad vocandum, et illuminandum omnes. Unde, quicumque non posuerit impedimentum de facto illuminabitur, seu vocabitur, vel exterius per homines, ita disponente Deo res humanas, ut id sine miraculo fieri possit, per aliud genus gratiæ providentiæ: vel certe interius illuminando ministerio angelorum, quod non est omnino miraculosum, sed pertinens ad supernaturalem providentiam, ut sumitur ex Augustino 1, ad Simplicianum, q. 2. Hoc igitur modo recipiunt hi homines a Deo sufficiens auxilium, saltem antecedente voluntate.

20. Quod si quis dicat, hoc ipsum, id est, non ponere impedimentum, non esse in potestate horum hominum: respondendum est, ad hoc ipsum juvari a Deo per aliquam providentiam gratiæ, per quam licet non eleventur ad operandum aliquid supra naturam, juvantur saltem ad non violandam legem naturæ, et omnino resistendo huic gratiæ, incapaces fiunt altioris: quod si hæc uterentur, licet non mererentur supernaturalem vocationem, neque ad illam se disponerent, saltem eam non impedirent, et ita opportuno tempore daretur eis sufficiens vocatio. Et hæc sententia sic exposita est D. Thomæ, q. 14, de Verit., art. 11, ad 5, et sumitur ex 3, contra Gentes, c. 159 et 1, 2, q. 89, art. 6, Alensis, 3, p., q. 69, memb. 3, art. 1. Adria, quodlib. 4, art. 1, et ex aliis theologis allegatis in lib. 2, si ad bonum sensum trahantur. Est etiam hæc sententia D. Prosperi, in libr. de Vocat. gentium, præsertim in c. 8, alias 20, et sequentibus. Colligitur etiam ex locutionibus Scripturæ supra citatis, et ex eo gentilium quod Paulus ignorantiam attribuit semper culpæ eorum, ut ad Eph. 4. *Alienati a via Dei per ignorantiam, quæ est in ipsis, propter cæcitate cordis ipsorum.* Solum posset hic objici, quia sequitur, ignorantiam fidei non esse invincibilem in his omnibus, sed de hoc

alias. Nunc breviter neganda est sequela, quia licet illi re ipsa ponant impedimentum, tamen hoc ipsum ignorant, scilicet hoc esse impedimentum: et ideo in hoc specialiter non peccant. Atque hoc modo in his hominibus salvatur etiam illud principium, ut non deserantur a Deo, nisi quia ipsi deserunt Deum.

CAPUT IV.

UTRUM OMNIBUS INFANTIBUS, QUI IN HAC VITA AD RATIONIS USUM NON PERVENIUNT, PROVIDERIT DEUS SUFFICIENTIA MEDIA AD SALUTEM.

1. *Ratio dubitandi.*—De infantibus est peculiaris difficultas, propter eos qui ita videntur remedio salutis destituti, ut eis non possit per humanam industriam, vel diligentiam applicari. Sic enim accidit imprimis omnibus his qui in maternis visceribus moriuntur: deinde illis qui in ea occasione et dispositione nascuntur, ut priusquam possit aqua, verbi gratia, inveniri, vel minister vocari, qui baptizare sciat, moriuntur. Denique eadem ratio est de omnibus qui sine culpa alicujus, casu aliquo sine Sacramento decedunt. De quibus ita potest formari argumentum, illi omnes carent remedio, et non propter voluntatem propriam, quia illius non sunt capaces, nec propter voluntatem parentis aut alterius hominis, quia ibi non voluntas, sed impotentia humana fuit, quia ibi nulla culpa, neque negligentia parentis vel alterius intercessit, ut supponimus: ergo non potest ille effectus referri nisi in voluntatem Dei qui res ita disposuit, ut non posset tale remedium tali infanti applicari, ut sentit Augustinus, de Natura et Gratia, c. 8, et de Bono persever., c. 12, et de Correp. et Gratia, c. etiam 12, ergo simpliciter fatendum est, Deum nullo modo providisse his parvulis de remedio sufficiente.

2. Confirmatur ex comparatione ad adultos. Si enim Deus homini adulto non ponenti impedimentum, negaret omne auxilium ad salutem, diceremus plane, sua sola voluntate non dare, ac proinde non providisse illi sufficientia media: at nunc, quia non negat nisi ponenti impedimentum, dicimus ex parte sua omnibus dare, et omnibus providisse: sed illi parvuli non ponunt impedimentum per suam voluntatem, ut constat, nec per voluntatem parentum, quia non ponitur in voluntate eorum, imo sæpe illis facientibus quantum possunt, deest facultas applicandi remedium, ergo non potest hoc tribui humanæ voluntati, sed divi-

næ, quæ ex se noluit his providere de sufficienti remedio contra originale peccatum, solum propter peccati originalis malitiam.

3. Propter hæc Gregorius, 1, d. 46, q. 1, docuit absolute, Deum positive, et ex se, noluisse plures infantes salvare, ut illis de sufficienti remedio contra originale provideret. In eademque sententiam inclinat Driedo, de Captiv. et Redemptione gen. human., tract. 5, cap. 3. Referuntur etiam pro eadem sententia D. Thomas, 4, d. 9, q. 1, ad 1, et Gabriel, d. 4, q. 2, art. 3, dub. 2, et Richardus 1, d. 46, art. 7, et Soto, lib. 2, de Nat. et grat., cap. 10, in fine. Sed revera id non dicunt, sed potius oppositum supponunt, ut statim dicam. Potest vero hæc sententia confirmari, quia licet Deus instituerit generale remedium baptismi, si tamen res ita Deus disposuit, ut licet parentes faciant quantum possunt, non possint applicare baptismum, nec Deus ad hoc speciale auxilium conferat, dici non potest Deus providisse illis parvulis de sufficienti remedio, quia baptismus non est remedium nisi ut applicandus, et ut sic est impossibilis, quia applicatio est impossibilis: ergo non potest dici, tales parvulos habuisse auxilium sufficiens, cum neque in se, neque in parentibus illud habuerint.

4. *Assertio.*—Sed licet fortasse magna pars hujus controversiæ sit in modo loquendi, simpliciter dicendum censeo, Deum ex parte sua voluisse his infantibus salutem æternam, ac proinde providisse illis omnibus absque ulla exceptione media de se aliquo modo sufficientia ad salutem æternam. Hanc censeo esse communioem sententiam theologorum, quam ita declaro. Nam prima ejus pars pertinet ad aliud generale dogma supra tractatum: *Deus vult omnes homines salvos fieri*, sub quo parvuli omnes a theologis comprehenduntur eo ipso, quod non excipiuntur: ita vero de illo scribunt D. Thomas, Scotus, et alii superius relati, et communiter reliqui in 4, d. 4 et 6, et in 1, q. 45 et 46. In particulari vero de parvulis ita loquitur Bellarminus, lib. 2, de Grat., c. 5, ad finem, et Vega, lib. 5, in Trident. c. 6, ad finem. Videturque expressa sententia Prosperi, lib. 2, de Vocatione gent., c. 8, alias 32. Quæ maxime fundatur in illo testimonio Pauli: *Deus vult omnes homines salvos fieri*, cum omnibus, quæ de illo et similibus supra tradita sunt.

5. *Effugium.*—*Diluitur.*—Respondent aliqui, verba illa Pauli limitanda esse ad adultos, quia statim Paulus subdit, *et in agnitionem ve-*

ritatis venire; quod non nisi adultis convenire potest. Sed hoc nullius momenti est: nam Augustinus, lib. 4, contra Julian., etiam parvulos, qui justificantur et salvantur, ait: *Venire in Regnum Dei, ubi certa est, veritatis agnitio.* Et aliis locis sæpe docet, parvulos baptizatos *credere habitu*, licet non credant actu: ergo eodem modo dici possunt venire in agnitionem veritatis. Neque obstat verbum *veniendi*, quod significare videtur voluntariam fidei susceptionem. Quia etiam parvuli dicuntur venire per voluntatem parentum, juxta morem loquendi Ecclesiæ. Itaque per posteriora verba non limitantur priora, quæ in rigore, et proprietate universalis sunt. Et præterea, ponderationes supra factæ ad parvulos extenduntur, scilicet quia cum Paulus ait, pro omnibus esse orandum, vel Christum esse redemptorem omnium, parvulos sub ea distributione comprehendit. Atque ita intellexerunt locum illum expositores, et Augustinus, supra: *Numquid (ait) parvuli homines non sunt, ut non pertineat ad id quod dictum est, vult omnes homines salvos fieri.*

6. *Responsum.*—Ex hoc ergo principio, et priori assensionis parte concludimus posteriorem. Nam qui vult finem, si prudenter agat, vult etiam media sufficientia ad finem, saltem eo modo, quo vult finem, alioqui vel formaliter, vel virtute, et vellet, et nollet: ergo, si Deus ex se voluit omnibus parvulis finem æternæ beatitudinis, voluit etiam, et præparavit sufficientia media, quantum est de se. Respondent aliqui, illud assumptum esse verum de intentione finis efficaci et absoluta, non vero de voluntate, quæ tantum est simplex complacentia, qualis est illa voluntas, qua Deus vult omnes salvos fieri. Probatur assumptum, quia cum aliquis in naufragio metu mortis projicit merces in mare, simplicem quidem affectum habet non projiciendi, quam explicare solemus illis verbis, nollem projicere, et tamen nullum medium applicat ad non projiciendum, sed potius totus est in projiciendis mercibus: ergo signum est, simplicem affectum non inferre applicationem mediorum: ergo, quamvis Deus simplici affectu velit æternam salutem horum parvulorum, non recte inde infertur, quod det illis sufficientia media ad eandem salutem: imo cum priori affectu stat efficacis, et absoluta voluntas non applicandi media necessaria, ut exemplum adductum manifeste declarat.

7. *Rejicitur.*—Verumtamen hæc responsio aliena est a mente antiquorum theologorum:

omnes enim existimant, illas voluntates esse inter se connexas, et ideo fere omnes ex priori inferunt posteriorem ut capite præcedenti vidimus. Gregorius vero, qui ausus est posteriorem negare, consequenter etiam negavit priorem. Et declaratur primo ratione: Nam si voluntas illa, quam Deus habet de salute horum parvulorum, non infert ex se collationem, ut oblationem sufficientium mediorum, non magis Deus vult hos parvulos lapsos in peccato originali salvos fieri, quam voluerit angelos malos post lapsum in peccatum salvare, quia etiam in illo objecto, scilicet, sanctificatione, et glorificatione illorum angelorum simpliciter complacere potest, quia per se spectatum optimum est. Quamvis ergo ad illum effectum nulla media applicare voluerit, illam complacentiam simplicem habere potest: est ergo eadem ratio. Simile argumentum est, quod eodem modo dici posset Deus velle unionem hypostaticam omnium naturarum, hominum et angelorum, quia si ad veritatem illius locutionis sufficit affectus, vel complacentia adeo simplex, ut neque inferat media, neque ullo modo inclinet ad opus, sed respiciat tantum bonitatem, vel pulchritudinem objecti secundum se, profecto majori ratione, complacet Deus in illo objecto universali unionis hypostaticæ, et ad illud simpliciter afficitur, quam ad universalem salutem omnium parvulorum.

8. *Ad rationem contrarium respondetur.*—Præterea in responsione illa, et in exemplo, quod in ea adducitur, quædam latet æquivocatio, et fit transitus a voluntate simplici, et conditionata dandi media, quantum est ex parte Dei, ad voluntatem absolutam et efficacem. Nos enim non dicimus, Deum absolute, et efficaciter velle dare cum effectu omnibus his parvulis omnia media proxime sufficientia ad salutem, sed solum paratum esse, quantum est ex se, ad danda illa, et consequenter id velle saltem simplici affectu, et voluntate includente conditionem. Et hanc tantum voluntatem dicimus necessario sequi ex priori voluntate salvandi omnes, etiamsi non sequatur voluntas efficacis dandi media, ut per se constat. Atque tantum hoc ultimum probat exemplum allatum.

9. In quo etiam considerandum est, in illa voluntate imperfecta projiciendi merces, quæ velleitas, vel simplex affectus appellatur, conditionem includi formaliter, seu virtute, propter quod etiam voluntas conditionata appellatur, quia ejus objectum est hoc, non projiciam merces, si cum eis possum evadere periculum.

1.

Sub hac ergo ratione habet illa voluntas rationem intentionis, non absolutæ, et efficacis, sed cum illa limitatione, si possum salvari. Et ita ex vi illius intentionis applicantur media, quæ illi fini sub eadem conditione possumt deservire: nam qui habet illum affectum, procurat, omnibus modis evadere periculum retinendo merces, quantum potest. Non pertinet autem ad illam intentionem applicare media ad non projiciendas merces cum periculo salutis, et navis, quia ille affectus non extenditur cum tanta perfectione ad illum finem. Sed ad summum infertur ex illa intentione quædam præparatio animi ad applicandum illa media, et resistendum projectioni, si periculum cesset, ut conditio impleatur. Quæ consideratio in omni simili effectu, qui versatur circa objectum simpliciter possibile, et quod secundum se potest per media obtinere, locum habet et verissima est.

10. Ad hunc ergo modum philosophandum est de illo simplici affectu divinæ voluntatis circa æternam salutem horum parvulorum, habet enim rationem eujusdam intentionis illius finis, quatenus per media comparari potest. Non tamen est intentio absoluta, sed includens aliquam conditionem, quam his verbis explicamus: *Volo, quantum est ex me, seu ex parte mea.* Sub qua conditione voluntas illa est efficax, seu habet virtutem efficacis, quando conditio impletur, quia conditionalis, impleta conditione, transit in absolutam. Unde fit, ut voluntas illa duo necessario operetur: unum est, ut si quæ sunt necessaria ad salutem, quæ a solo Deo pendent, et sunt accommodata capacitati parvulorum, ut eis aliquo modo conferri valeant, illis necessario offerantur, et quantum ipsi capaces sunt, conferantur. Sic Christus pro illis mortuus est, et pro eisdem æque, ac pro illis redemptionem suam obtulit. Item pro eis baptismum instituit, et quantum in ipso est contulit, et sic de aliis hujusmodi mediis. Et ratio est, quia in his mediis impletur conditio, *quantum in Deo est*, cum illa non pendeant, nisi ab ipso: ergo respectu illorum voluntas illa transit in absolutam, et efficacem.

11. Aliud, quod dicta voluntas operatur, est, quod in his mediis, quæ pendent a causis secundis, ut est applicatio baptismi, et similia, Deus ex vi illius voluntatis, quæ in eo supponitur, non potest peculiari, aut directa providentia impedire illam applicationem seu executionem talium mediorum, alioqui jam ageret contra illam conditionem, *quantum in se*

est. Unde potius ex vi hujus effectus cogitur (ut sic dicam), ad offerendum quantum in se est ordinarium auxilium, vel concursus ad talem applicationem ex parte sua necessarium. Et hoc satis est, ut dicatur, ex se velle etiam hæc media præstare, saltem voluntate antecedente et simplici, ac proportionata intentioni finis. Non tamen cogitur, ex vi illius affectus circa finem, immutare ordinem aliarum causarum, ut talia media cum effectu applicentur, quia hoc excedit limitationem illius affectus, et conditionem in ejus objecto inclusam.

12. Et quidem priorem partem hujus discursus non obscure confirmat Paulus, cum immediate post illa verba subjungit: *Unus enim Deus, unus et mediator Dei, et hominum homo Christus Jesus, qui dedit in redemptionem semetipsum pro omnibus nobis.* Ac si diceret, ideo se dedit in redemptionem pro omnibus, quia omnes salvari vult. Unde etiam concluditur argumentum supra in simili factum: Christus redemit hos parvulos sufficienter: ergo et pro eis obtulit mortem suam, quæ in suo genere est remedium de se sufficiens ad salutem, et per illam eis meruit, quantum in ipso est, reliqua sufficientia media, per quæ salus applicari solet.

13. *Excusio. — Rejicitur.* — Respondent aliqui, Christum dici redemptorem horum parvulorum, non quia pro eis obtulerit passionem suam, sed quia pretium passionis de se erat sufficiens etiam pro illis, et causa illorum erat communis cum aliis hominibus. At hoc satis non est, ut Christus vere et proprie dicatur redemptor, etiam quoad sufficientiam talium hominum: quod est contra communem sententiam theologorum. Quam expresse tradit Prosper ad primam objectionem Vincentii, et ad nonam Gallorum, et sumitur ex illo 1, Joan. 2. *Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi,* et 2, ad Corinth. 5. *Erat Deus in Christo mundum reconcilians sibi.* Et ad Rom. 5. *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic et per unius justitiam in omnes homines in justificationem vitæ.* Sequela patet, quia non satis est pretium esse sufficiens, nisi offeratur: nam etiam pro dæmoniis erat sufficiens valor in Passione Christi, et non propterea Christus fuit redemptor eorum etiam quoad sufficientiam. Parumque referret causam esse communem, si oblatio pretii non fuisset pro omnibus communis. Ut si mille homines essent captivi ob eandem causam, et quispiam dives potens ad redimendum omnes, solum

pro quingentis pretium offerret, et alios nullo modo liberare vellet, non diceretur redemptor eorum, etiam quoad sufficientiam. Imo tunc clara esset exceptio et limitatio, ac mere voluntaria.

14. Respondent, Christum quidem affectu simplici desiderasse, ut sua merita his etiam parvulis prodesse. Patrem autem hoc non accepisset, neque ordinasse. Sed hoc non recte dicitur. Primo, quia non minus Deus voluntate divina, quam Christus humana, voluit salutem et redemptionem omnium, juxta illud Joan. 3. *Sic Deus dilexit mundum,* et illud 1, ad Tim. 4. *Deus est salvator omnium,* utique quoad sufficientiam, *maxime fidelium,* quoad efficaciam. Unde si Christus habuit illam voluntatem, ut revera habuit, in ea se conformavit voluntati divinæ, per quam acceperat munus universalis Redemptoris: quod per eam generalem oblationem exequabatur. Unde, non solum pro parvulis, qui fuerunt post adventum ipsius Christi, suam passionem obtulit, ut quidam volunt, sed etiam pro omnibus, qui a principio mundi fuerunt, quia omnium fuit universalis redemptor, et illa oblatio necessaria ad redemptionem, ut dictum est. Nec refert, quod illis jam non posset applicari fructus passionis, nam satis est, quod suis temporibus fuerit eis parata salus propter Christum, quantum est ex parte Dei, et universalium mediorum, quæ ad hoc instituebantur, in quo fere eadem est ratio de adultis, qui superioribus temporibus damnati fuerant. Satis ergo constat, omnibus parvulis data esse generalia remedia necessaria ad salutem, quæ ex sola Dei, et Christi voluntate, ac institutione dependent.

15. Altera vero pars de mediis quæ ex causis secundis pendent, et per illas applicantur, satis declarata est in superioribus. Duas enim partes continet, una est, Deum non habuisse voluntatem efficacem, et absolutam dandi talia media, quæ est evidens ex ipsis effectibus, et probatur optime argumentis in principio factis: Nihil tamen ad præsentem causam refert, quia ex intentione finis solum antecedente, et inefficaci non sequitur talis voluntas mediorum. Alia pars est, quod Deus simili voluntate antecedente, et quantum est de se cuperet applicari talia media etiam his parvulis, non quidem omni modo possibili, nam hoc pertineret potius ad efficacem voluntatem, sed per ordinarias causas, nam hoc satis est ad voluntatem antecedentem Dei, ut generalis provisoris. Hoc ergo satis est, ut dicatur Deus providisse sufficientia remedia etiam pro his par-

ulis, et ex parte sua nulli posuisse impedimentum, licet illud permiserit in multis, in quibus prævidit ex aliis causis fuisse eventurum. Quod magis patebit respondendo ad objectiones in principio factas.

16. Prima erat de parvulis, qui moriuntur in utero: propter quam Cajetanus existimavit parvulos illos propter orationes parentum, vel per aliud remedium posse sine baptismo salvari. Et Gabriel et alii indicant, posse hoc de divina pietate sperari. Certum tamen est eos de lege non salvari, nec habere aliud remedium: et hoc est quod docent S. Thomas et Richardus et late Soto, et Vega. Hic vero addit, illos non esse privatos omni remedio, quia possent salvari baptismo sanguinis, si mater propter Christum occideretur: tum etiam, quia possunt parentes precibus obtinere a Deo, ut prius in hanc lucem exeant, quam moriantur. Dico tamen satis

esse, ut Deus et baptismum ita institui voluerit, ut quacumque ratione eis applicetur (sive diviso utero matris jure, vel injuria, illa vivente, vel post mortem ejus, sive quocumque alio casu) eis prodesse, et quod ordinarerit causas, in quibus esset virtus per se sufficiens ad hunc effectum. Nam, licet in particulari contingat impediri, non pertinet ad generalem providentiam immutare cursum earum, quod (ut dixi) satis est advoluntatem Dei antecedentem. Idemque dicendum est de quocumque alio casu, in quo est moraliter, vel humano modo impossibilis applicatio baptismi: nam illud impedimentum, quatenus tale est, semper est ex permissione divina, non ex directa ordinatione: quæ permissio supponit præscientiam, et addit voluntatem non tollendi illa impedimenta, sed ordinandi illa ad altiores fines providentiæ. Et solum hoc ait Augustinus in citatis locis.

FINIS LIBRI QUARTI.

INDEX CAPITUM LIBRI QUINTI

DE REPROBATIONE.

CAP. I. <i>An sit, et quid sit reprobatio.</i>	CAP. V. <i>Reprobationis negativæ non dari causam.</i>
CAP. II. <i>An sit in intellectu, vel voluntate.</i>	CAP. VI. <i>De causa reprobationis positivæ.</i>
CAP. III. <i>An Deus ex se velit aliquos non beare.</i>	CAP. VII. <i>De reprobationis effectibus.</i>
CAP. IV. <i>De actibus intellectus, et voluntatis Dei circa reprobos.</i>	CAP. VIII. <i>De concordia reprobationis cum libero arbitrio.</i>

